

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at udarbejde et debatoplæg om etablering af geografiske zoner, hvor samfundet aktivt ønsker at fremme udvikling af mineralske råstoffer og andre geografiske zoner, hvor der af hensyn til miljø, fritidsmuligheder, eksisterende erhverv eller lignende ikke ønskes mineralaktiviteter. Debatoplægget skal danne grundlag for en bred debat, der både involverer befolkningen, interessegrupper og beslutningstagere. Debat-oplægget skal være færdigt inden forårssamlingen 2016.

(Inuit Ataqatigiit Inatsisartuni gruppianni ilaasortat / Medlemmer af Inuit Ataqatigiits Inatsisartutgruppe)

Svarnotat

(Medlem af Naalakkersuisut for Finanser og Råstoffer)

1. behandling

Medlemmerne af Inuit Ataqatigiits Inatsisartutgruppe har genfremsat et forslag om udarbejdelse af en debatoplæg om etablering af geografiske zoner, hvor udvikling af mineralske råstoffer henholdsvis ønskes fremmet, henholdsvis er uønsket.

Forslaget blev behandlet som punkt FM2014/172 på Forårssamlingen 2014, og forkastet ved 2. behandlingen den 3. juni 2014.

Naalakkersuisut er enig i de argumenter, som det daværende Naalakkersuisut fremførte i deres svarnotat i 2014. Det vil afspejle sig i de bemærkninger, Naalakkersuisut her vil fremføre til det fremsatte forslag.

Grønland har et ønske om en langsigtet økonomisk udvikling, herunder udvikling af råstofindustrien som et alternativ eller supplement til fiskeri og turisme. Alle aktiviteter i forbindelse med mineralske råstoffer er underlagt den specifikke politiske betingelse, at de skal udføres på en sundheds-, sikkerheds- og miljømæssigt forsvarlig måde. Det arktiske miljø er meget sårbart, og grønlandsk erhvervsliv, kultur og levevis er i høj grad forbundet med naturen og miljøet.

Det er allerede i dag lovkrav om, at en råstofaktivitet skal ske miljømæssigt forsvarligt, ligesom der laves Vurdering af Virkning på Miljøet (VVM) og Vurdering af Samfundsmæssig Bæredygtighed (VSB). Her skal det angives hvilke tiltag der vil blive gennemført for at styrke de positive effekter, og begrænse de negative effekter. Endelig skal der indgås en IBA-aftale (Impact Benefit Agreement), for netop at sikre den samfundsmæssige bæredygtighed.

En forudsætning for, at der kan gøres mineralfund, som kan udnyttes kommercielt og dermed understøtte ønsket om øget beskæftigelse og indtjening i samfundet, er en tilstrækkeligt høj efterforskningsaktivitet. Det er endvidere nødvendigt, at det er den kommercielle mineralindustri, som varetager efterforskningsaktiviteterne i stor skala. Dette skyldes både økonomiske hensyn, idet mineralefterforskning er særdeles omkostningskrævende, og hensyn til behovet for størst mulig forretningsmæssig og faglig professionalisme i efterforskningen. Desuden er det vigtigt at huske på, at det kun er meget få efterforskningsprojekter der i sidste ende kan udvikle sig til et mineprojekt.

Det væsentligste strategiske mål for råstofpolitikken er at gøre mineral- og olie/gasindustrien interesseret i at investere i efterforskning i Grønland. Der pågår imidlertid en løbende intens konkurrence mellem en række lande verden over, om at tiltrække mineralselskabernes interesse og investeringer. Samtidig vurderer mineralselskaberne i hvert enkelt tilfælde nøje muligheden for at gøre kommercielle fund i de respektive lande, og der tages bl.a. stilling til om man vil søge en efterforskningstilladelse i kraft af de økonomiske forpligtelser og muligheder, der følger med en eventuel tildelingen.

Grønland er stadig et såkaldt 'Greenfield' område, som betyder, at området slet ikke er undersøgt detaljeret for mulige mineralforekomster. Det betyder, at der faktisk er potentiale for at finde økonomisk attraktive forekomster, hvor som helst. Det vil derfor være ærgerligt og sagligt set unødvendigt at udelukke et område på forhånd. Det er heller ikke til at forudsige, om der er nogle forekomster overhovedet i områder, hvor der er eksisterende erhverv. Det frarådes derfor at lave en zoneinddeling med deraf følgende begrænsninger i mineralefterforskningen, før områderne er undersøgt tilstrækkeligt for eventuelle mineralforekomster, som kan gavne det grønlandske samfund.

Det er Naalakkersuisuts vurdering, at der inden for den eksisterende lovgivning, er et godt grundlag for at fastsætte særlige regler for at beskytte f.eks. natur og dyreliv, kulturværdier eller eksisterende erhvervsaktivitet. Herunder at der i visse områder ikke gives tilladelse til råstofefterforskning.

De internationale konjunkturer og den teknologiske udvikling er medbestemmende for, hvilke typer af mineralforekomster, som er bæredygtige med hensyn til, hvilke mineralprodukter der er mulige at udnytte rentabelt på et givent tidspunkt. For 30 år siden var forekomsterne i Sydgrønland (Kvanefjeld, Kringlerne, Motzfeldt Sø) slet ikke i fokus som udnytbare forekomster, men den teknologiske udvikling har gjort, at netop disse forekomster er i fokus i dag. Disse forekomster indeholder en række kritiske mineraler og grundstoffer, som den elektroniske industri og vindmølleindustrien efterspørger. For bare 5 – 6 år siden ville ingen kunne have forudsagt, at anorthosit (et industrimineral) kunne udnyttes kommercielt i Grønland, fordi den gængse holdning var, at udnyttelse af industrimineraler ikke er rentabel i Grønland. Anorthositen viser dog, at den teknologiske udvikling har gjort det muligt at anvende anorthosit som fiberglas og at gøre forekomsten rentabel. Konklusionen er, at det er umuligt at forudsige, hvilke produkter, som skal bruges om blot 10 eller 20 år, og hvilke mineraler, som kan være kilden til rentabel minedrift.

Det er tilsvarende umuligt at fastlægge, hvor i Grønland der er mulighed for at finde udnytbare mineraler og hvor der ikke er interessante forekomster.

Minedrift er slet ikke udviklet til at vi kan kalde Grønland et mineland. I øjeblikket er der ingen aktive miner her i landet, og kun én under etablering. For Grønland gælder det først og fremmest om at kortlægge og sandsynliggøre, hvor det største potentiale for mineralforekomster og olie/gas vil være. Det vil være meget uhensigtsmæssigt, hvis man inddeler landet i zoner og på forhånd udelukker store arealer uden at vide, hvilket potentiale der kan være.

Med disse ord indstiller Naalakkersuisut forslaget til forkastelse.